

Vårt pågående
kvalitetsarbete

Samverkan med hemmet 2015/2016

Martin Dvorsak

Kvalitetscontroller

2017-01-31

Syfte

Syftet är att redovisa för nämnden hur skolans samarbete med föräldrar i nuläget ser ut.

Utifrån gällande lagstiftning framkommer det tydligt hur viktigt samarbete med föräldrarna är för barnens utveckling. Bland annat speglas det i förskolans läroplan (Lpfö 98), läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11) och läroplan för grundsärskolan (Lgrsär11) i delen Skola och hem samt Förskola och hem.

Från Lgrsär11 och Lgr11:

2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Från Lpfö 98:

2.4 FÖRSKOLA OCH HEM

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Riktlinjer

Förskollärare ska ansvara för

- att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan,

- att ge föräldrarna möjligheter till delaktighet i verksamheten och att utöva inflytande över hur målen konkretiseras i den pedagogiska planeringen,
- utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande, och
- att vårdnadshavare är delaktiga i utvärderingen av verksamheten.

Arbetslaget ska

- visa respekt för föräldrarna och känna ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan förskolans personal och barnens familjer,
- föra fortlöpande samtal med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan samt genomföra utvecklingssamtal minst en gång varje år, och
- beakta föräldrarnas synpunkter när det gäller planering och genomförande av verksamheten.

Förskola och hem

Förskolorna brukar organisera forum för samråd som oftast utförs i samband med föräldramötena, ett eller två gånger om året, höst och vår. När det gäller föräldrarnas delaktighet kan man också nämna att det verkar som att en utveckling skedde de senaste åren inom kommunikationssätten som används för att nå föräldrar. Många förskolor har uppmärksammat att det är svårt att nå föräldrar med information, tidigare har man använt brev och senare e-post. Eftersom man insåg att det har blivit ineffektivt, många föräldrar läste aldrig information, började allt flera förskolor skapa slutna Facebook och Instagram grupper samt blogg för att på så sätt bättre nå föräldrar. De positiva effekterna av att använda de nya kommunikationskanalerna är mycket tydliga men samtidigt finns det en osäkerhet kring reglerna vid användning av sådana verktyg.

Det organiseras också så kallade inskolningssamtal med de ansvariga pedagogerna när ett barn börjar i förskolan samt utvecklingssamtal två gånger om året. På föräldramöten informeras föräldrar kring hur pedagogerna jobbar med barnen och förslag på hur man kan förbättra verksamheten. För att få in föräldrarnas synpunkter anordnas ofta enkäter för vårdnadshavare som man sedan använder som stöd inom utveckling av verksamheten. När det gäller barn i behov av särskilt stöd anordnas ytterligare samtal med föräldrar.

En stor del av kommunikation sker informellt, när föräldrarna lämnar och hämtar sina barn, så kallat tamburkontakt/hallkontakt. Pedagoger och föräldrar kan då diskutera hur barnets utveckling samt berättar vad de gjorde denna dag. Vikten av en god relation mellan föräldrar och skolpersonalen för barnens utveckling verkar vara bra förankrat inom verksamheten.

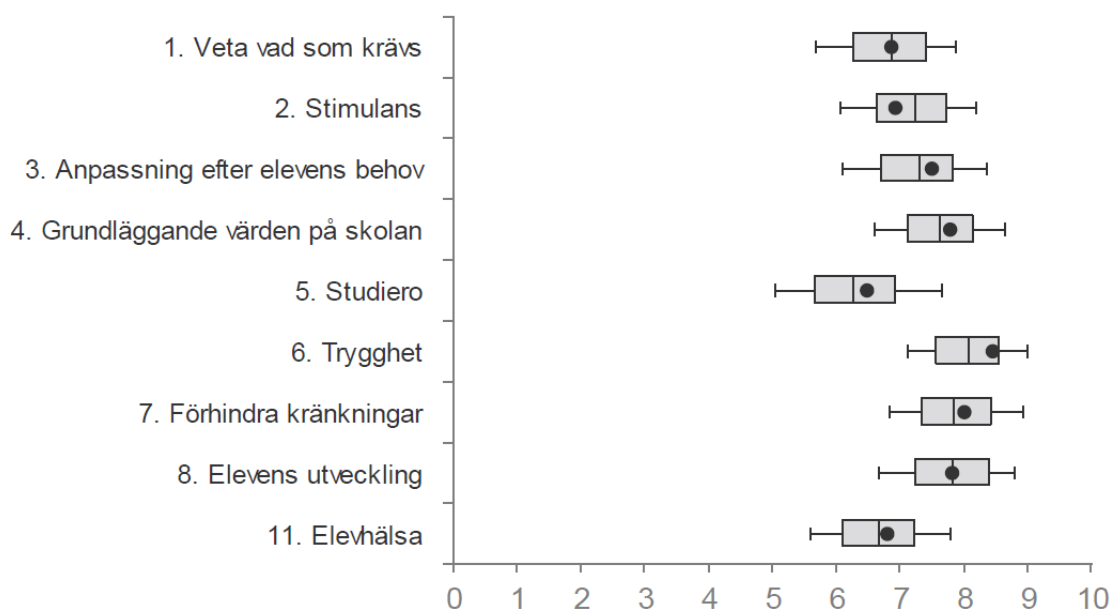
En av utmaningar man ser i verksamheten är hur man ska stimulera föräldrar till att vara mer aktiva inom utveckling av verksamhet dvs. hur man kan göra att de oftare (och att flera) bidrar med konstruktiva förslag och hjälper utveckla verksamhetens innehåll, på samrådsforumet eller över mail/telefon. Det är speciellt synligt då det handlar om verksamhet som helhet och inte det enskilda barnet. Samtidigt så händer det ibland att föräldrar har synpunkter kring förskolans inre verksamhet som ofta inte överensstämmer med läroplanens riktlinjer.

Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem

Så som i förskolan organiseras i grundskolan föräldramöten två gånger om året, det finns också inskolningssamtal vid skolstart samt utvecklingssamtal två gånger om året, där fritidspedagogerna inkluderas om behovet finns. Det som också uppmärksammas är att det

För att nå ut till föräldrar så använder man oftast veckobrev över mail, hemsida och ibland bloggar, och kontaktböcker. Facebook och Instagram används inte lika ofta som i förskolan. En intressant skillnad mellan grundskolor och förskolor är användning av sociala medier. Medan man i förskolan anser det främst som ett verktyg som underlättar kontakt med föräldrar, anser man i grundskolorna att det används eftersom skolan i nuläget inte har mer lämpliga kommunikationsmedel, främst skulle man föredra att byta ut det mot andra medel för kommunikation. Här är det viktigt att påminna om att grundskolans och förskolans förutsättningar ser olika ut och medan det är lättare att fånga upp verksamheten på bild i förskolan, är det svårare att göra det i grundskolan. Samtidigt är det viktigt att man funderar vilka möjligheter som sociala medier erbjuder samt vilka nackdelar som de har. Föräldrar är också oftare i kontakt med föräldrar i förskolan eftersom de kommer och hämtar sina barn nästan varje dag, det saknas helt i de högre stadierna av grundskolan.

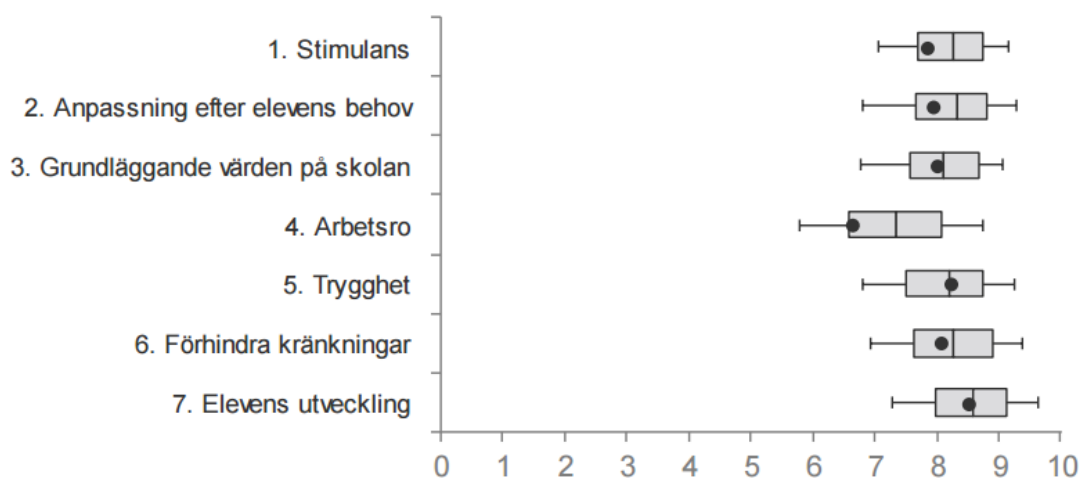
Vad föräldrar tycker om skolan syns delvis i skolinspektionens enkät för vårdnadshavare. Medan enkäten främst fångar upp vad som föräldrarna tycker om skolan så finns det flera frågor som indirekt visar på samarbete/informationsutbyte mellan skolan och hemmet. Frågorna som kan kopplas mest till samarbete mellan skolan och hemmet finns i frågeindex "Veta vad som krävs" och "Elevens utveckling". "Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan", "Mitt barns klasslärare/mentor informerar mig om vad som ska göras i skolarbetet" samt "Jag behöver mer information från skolan om vad mitt barn ska klara av i skolarbetet (-)" skapar Veta vad som krävs index. "På utvecklingssamtalen får jag tydlig information om mitt barns kunskapsutveckling", "Efter utvecklingssamtalet vet jag hur skolan ska arbeta med mitt barns kunskapsutveckling" och "På utvecklingssamtalen får jag veta hur mitt barn utvecklas socialt" skapar Elevens utveckling index. Som man kan se i lådagran så är vi i bägge fall någonstans i mitten jämfört med andra kommuner i Sverige.

Skolenkäten, Vårdnadshavare, Grundskola, Vår 2016

En annan fråga som inte inkluderas i något index är "Jag hålls informerad om verksamheten på mitt barns fritidshem", där får våra fritidshem bättre resultat än genomsnittet (7.2 jämfört med genomsnittet på 6.8). När det gäller fritidshem så underlättar det en del att fritidspedagogerna träffar barnen när deras föräldrar hämtar de från skolan, på så sätt har de lika tät kommunikation som i förskolan. En annan fråga som också mäter samarbete är befinner sig inom elevehälsans index, nämligen "Skolan har informerat sig om hur jag upplever mitt barns skol- och livssituation. Här får vi också ett högre medelvärde än genomsnittskommun (6.3 jämfört med genomsnittet på 6.1).

Samtidigt som vi i enkäten oftast ligger över genomsnittet (förutom stimulans), så är det just index som, bland annat, mäter samarbete mellan skolan och hemmet där vi ligger kring genomsnittet. Det innebär inte att vi är dåliga i denna hänsyn utan att det finns mer utrymme för förbättringar än i de andra frågorna (förutom stimulans).

Skolenkäten, Vårdnadshavare, Grundskoleklass, Vår 2016

Av frågorna som ställdes till vårdnadshavare, som har sina barn i förskoleklassen, är "Elevens utveckling" där man mäter bland annat informationsutbyte mellan vårdnadshavare och skolan. Piteå ligger här kring genomsnittet. I frågan "Skolan har informerat sig om hur jag upplever mitt barns skol- och livssituation" får Piteå kommun resultat som är sämre än genomsnittet (6.2 istället för 6.6). Samtidigt så får kommunen högre resultat som genomsnittet i frågan "Jag hålls informerad om verksamheten på mitt barns fritidshem", 7.3 jämfört genomsnittet på 6.9.

Slutsatser

Övergripande kan man säga att förskolorna och skolorna är medvetna om vikten av att ha bra samarbete med hemmet. I förskolorna har vi i nuläget ingen kommunövergripande enkät som skulle kunna mäta kvalitén på informationsutbyte mellan förskolan och hemmet, något som efterfrågas av flera enheter. Samtidigt så visar deras interna enkäter att föräldrarna är mycket nöjda med informationsutbyte mellan förskola och hem. I grundskolan har man det lite svårare med kommunikation eftersom innehållet blir mer abstrakt och minder intressant för föräldrar samt att man träffar föräldrar oftare. I bägge fall finns det intresse för kommunikation.

Ett av utvecklingsområdena som dyker upp i för- och grundskolan är önskemål efter gemensamma verktyg som t.ex. en vårdnadshavareenkät och e-baserad inläring/kommunikationsverktyg. Samtidigt så kommer flera skolor testa så kallade "grillmöten" för att locka fram ett flertal vårdnadshavare, förhoppningsvis också de som är med på föräldrar möten mer sällan.